

United Nations
Nations UniesInternational Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yougoslavie

(IT 95-14 & 14/2 R77)

JOSIP JOVIĆ**JOSIP JOVIĆ***Optužen za nepoštivanje Međunarodnog suda u predmetu Tužitelj protiv Tihomira Blaškića budući da je objelodanjivanjem informacija izravno je prekršio sudski nalog*Bivši glavni urednik *Slobodne Dalmacije*, hrvatskih dnevnih novina.

Osuđen na novčanu kaznu od 20.000 eura

*Kaznena djela za koja je osuđen (primjeri):***Nepoštivanje Međunarodnog suda (pravilo 77(A) i pravilo 77(A)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima)**

- kao glavni urednik *Slobodne Dalmacije*, Josip Jović je objelodanio identitet i iskaz zaštićenog svjedoka Stjepana Mesića (aktualnog predsjednika Republike Hrvatske), koji je svjedočio u predmetu *Blaškić*.
- Josip Jović je nastavio objavljivati izvatke iz transkripta svjedočenja tog svjedoka na zatvorenoj sjednici nakon što mu je Međunarodni sud naložio da prestane i u budućnosti se suzdrži od objavljivanja izjava ili svjedočenja dotičnog svjedoka ili bilo kojeg drugog zaštićenog svjedoka.

Optužnica	9. rujna 2005.
Uhićen	28. rujna 2005. uhitila ga je hrvatska policija
Prvo stupanje pred Sud	14. listopada 2005. očitovao se da nije kriv
Suđenje	11. srpnja 2006.
Presuda Raspravnog vijeća	30. kolovoza 2006. osuđen na novčanu kaznu od 20.000 eura
Presuda Žalbenog vijeća	15. ožujka 2007., osuđujuća presuda je potvrđena

STATISTIČKI PODACI

Broj sudskih dana	1
Broj svjedoka tužiteljstva	0
Broj svjedoka odbrane	1
Dokazni predmeti	14

SUĐENJE	
Početak suđenja	11. srpnja 2006.
Završne riječi	11. srpnja 2006.
Raspravno vijeće III	predsjedavajući sudac Patrick Robinson, sudac O-Gon Kwon, sudac Iain Bonomy
Tužiteljstvo	David Akerson, Salvatore Cannata
Obrana	Krešimir Krsnik
Presuda	30. kolovoza 2006.

POVEZANI PREDMETI	
<i>po zemljopisnom području</i>	
BLAŠKIĆ (IT-95-14) "LAŠVANSKA DOLINA"	

OPTUŽNICA I OPTUŽBE

U skladu s pravilom 77 Pravilnika o postupku i dokazima, Međunarodni sud može pokrenuti postupak zbog nepoštivanja suda. Nadležnost MKSJ-a u vezi s nepoštivanjem suda nije izričito navedena u Statutu Suda. Ipak, čvrsto je uvriježeno da Međunarodni sud posjeduje inherentnu nadležnost, koja proizlazi iz njegove sudske funkcije, osigurati da vršenje nadležnosti koja mu je izričito dana Statutom ne bude ometano i da njegove osnovne sudske funkcije budu zaštićene. Kao međunarodni kazneni sud, ovaj Međunarodni sud posjeduje inherentne ovlasti u odnosu na ponašanje kojim se ometa njegovo provođenje pravde. Takvo ometanje može uključivati ponašanje kojim se sprječava, nanosi šteta ili zlorabi provođenje pravde. Oni koji na takav način svjesno i hotimice ometaju provođenje pravde mogu stoga biti optuženi za nepoštivanje Međunarodnog suda.

Optužnica protiv Josipa Jovića za nepoštivanje suda potvrđena je 9. rujna 2005. Dana 19. svibnja 2006., Tužiteljstvo je podnijelo zahtjev u kojem traži izmjenu i spajanje optužnica protiv Stjepana Šešelja i Domagoja Margetića, i Marijana Križića (ta su trojica također bila optužena za nepoštivanje suda 2005. godine) s optužnicom protiv Josipa Jovića. U odluci od 31. svibnja 2006., Raspravno je vijeće odobrilo spajanje predmeta Stjepana Šešelja, Domagoja Margetića i Marijana Križića, a odbilo je zahtjev za spajanje optužnice protiv Josipa Jovića s druge dvije optužnice. Dana 20. lipnja 2006., Vijeće je odobrilo tužiteljičin zahtjev od 15. lipnja 2006. za povlačenje optužnica protiv Stjepana Šešelja, Domagoja Margetića i Marijana Križića.

Dana 15. lipnja 2006., tužiteljica je podnijela izmijenjenu optužnicu protiv Josipa Jovića. U toj se Optužnici navodi da je od 27. do 30. studenog 2000. optuženi, u svojstvu glavnog urednika *Slobodne Dalmacije*, hrvatskih dnevnih novina, objelodanio identitet Stjepana Mesića (aktualnog predsjednika Republike Hrvatske), koji je u to vrijeme bio zaštićeni svjedok. Taj je list također objavio izvatke iz Mesićeve izjave dane 19. travnja 1997. Dana 1. prosinca 2000., dežurni je sudac odobrio tužiteljičin zahtjev i naložio optuženom da prestane objavljivati, te da se u budućnosti suzdrži od objavljivanja izjava ili svjedočenja rečenog svjedoka ili bilo kojeg drugog zaštićenog svjedoka. Dva dana poslije, Josip Jović je objavio sudski nalog i uvodnik u kojem je kritizirao taj nalog, zajedno s izvacima iz transkripta svjedočenja ovog svjedoka na zatvorenoj sjednici. Josip Jović je nastavio objavljivati te izvatke svakog dana do 29. prosinca 2000.

Josip Jović je optužen za sljedeće:

- nepoštivanje Međunarodnog suda (pravilo 77(A) i pravilo 77(A)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima).

PREDRASPRAVNI POSTUPAK

Optuženi se nije dobrovoljno pojavio radi prvog stupanja pred Sud koje je bilo zakazano za 26. rujna 2005. Hrvatska ga je policija uhitila 28. rujna u Splitu, južna Hrvatska, te se pred Sudom pojavio 14. listopada 2005. Nakon prvog stupanja pred Sud pušten je na slobodu i naloženo mu je da se vrati na suđenje.

SUĐENJE

Suđenje Josipu Joviću prvobitno je zakazano za 3. srpnja 2006. Optuženi se nije pojavio pred Sudom, te je suđenje stoga odgođeno i održano je 11. srpnja 2006. Tužiteljstvo je predložilo dokaze i nije zvalo svjedoke. Obrana je ispitala jednog svjedoka, samog optuženog.

PRESUDA RASPRAVNOG VIJEĆA

U studenom i prosincu 2000. Josip Jović je bio glavni urednik *Slobodne Dalmacije*, hrvatskog dnevnog lista. U tom je razdoblju *Slobodna Dalmacija* objavila niz članaka u vezi sa Stjepanom Mesićem, hrvatskim predsjednikom, kao i iskaz koji je dao na zatvorenoj sjednici pred ovim Sudom, u ožujku 1998. u predmetu *Blaškić*.

Prvi članak objavljen je 27. studenog 2000. na naslovnoj stranici *Slobodne Dalmacije*. U članku se tvrdilo da sadrži iskaz Stjepana Mesića pred Međunarodnim sudom u predmetu *Blaškić*. Članak je zapravo sadržavao izvatke iz pisane izjave koju je Stjepan Mesić dao tužiteljstvu godinu dana prije svoga svjedočenja na suđenju u predmetu *Blaškić*. Slične članke list je objavio 28., 29. i 30. studenog 2000.

Dana 1. prosinca 2000. tužiteljstvo je na te članke upozorilo Raspravno vijeće u predmetu *Blaškić*, koje je istog dana izdalo sljedeći nalog: “[...] objavljivanje izjava ili iskaza rečenog svjedoka, i općenito, bilo kojeg zaštićenog svjedoka, mora smjesta prestati [...] svako objavljivanje takvih izjava ili iskaza izložit će autora ili autore i druge odgovorne osobe mogućnosti da budu proglašeni odgovornima za nepoštivanje Međunarodnog suda”. Nalogom je od tajnika Međunarodnog suda zatraženo da nalog što je prije moguće telefaksom proslijedi *Slobodnoj Dalmaciji*. Josip Jović je na suđenju potvrdio da je 1. prosinca 2000. taj nalog primio.

Dana 3. prosinca 2000. *Slobodna Dalmacija* je objavila ovaj nalog za trenutačni prestanak kršenja zaštitnih mjera od 1. prosinca 2000., opisavši ga “arogantnim” i “agresijom na pravnu državu”. Idućeg dana, u članku na naslovnoj stranici lista navodi se da je Jović izjavio da će “odluku o daljnjem objavljivanju tih tekstova donijeti ‘nakon što prouči sve pravne aspekte te zabrane’”.

Dana 6. prosinca 2000. Josip Jović je na naslovnoj stranici svojih novina objavio: “*Slobodna* otkriva hašku tajnu”. U tekstu izričito stoji: “Ekskluzivno[:] Transkript tajnog svjedočenja zaštićenog svjedoka Stjepana Mesića”, nakon čega slijedi izvadak iz iskaza Stjepana Mesića danog na zatvorenoj sjednici. U popratnom članku Jović piše o razlozima iz kojih je odlučio objaviti tekst iskaza i kaže: “Unatoč naredbi Haškog suda kojom se prijeti kaznama *Slobodnoj Dalmaciji* ..., odlučili smo se ipak, uza sav rizik, u više nastavaka objaviti cjeloviti sadržaj misterioznog Mesićeva svjedočenja danog pred Haškim sudom od 16. do 19. ožujka 1998”. U razdoblju od 7. do 29. prosinca 2000. *Slobodna Dalmacija* objavila je još 21 izvadak iz iskaza koji je Stjepan Mesić dao na zatvorenoj sjednici.

Raspravno je vijeće objasnilo da usmenim nalogom da se neki svjedok sasluša na zatvorenoj sjednici sve što se odvija na toj sjednici postaje povjerljivo, a nalog se odnosi na sve osobe koje dođu u posjed zaštićenih informacija. Osim toga, kada sadržaj pismene izjave nekog svjedoka u najvećoj mjeri odgovara sadržaju usmenog iskaza na zatvorenoj sjednici, i taj se sadržaj na osnovi naloga o zatvorenoj sjednici mora smatrati zaštićenim inače odobrena zaštita ne bi bila učinkovita. Raspravno je vijeće zaključilo da je objavljivanjem transkripata Josip Jović prekršio i usmeni nalog u vezi sa svjedočenjem Stjepana Mesića na zatvorenoj sjednici i nalog za trenutačni prestanak kršenja zaštitnih mjera od 1. prosinca 2000.

Raspravno se vijeće uvjerilo da je Josip Jović znao za nalog za trenutačni prestanak kršenja zaštitnih mjera od 1. prosinca 2000 na osnovi njegova iskaza da je od početka 2000. bio u posjedu (i počeo objavljivati) transkripte rečenog iskaza koji su nosili oznaku “zatvorena sjednica”, kao i transkripata u kojima tužitelj iznosi argumente zašto je zatvorena sjednica potrebna, koji su pak nosili oznaku “djelomično zatvorena sjednica”.

Obrana Josipa Jovića iznijela je stav da, iako je Josip Jović znao da mu je Međunarodni sud naložio da ne smije objaviti zaštićene materijale, on nije vjerovao da ga nalozi Međunarodnog suda obvezuju, te se on stoga ne može držati odgovornim za nepoštivanje Suda. Čak ako se pretpostavi da je Jović uistinu imao takvo stanje svijesti, Raspravno vijeće je naglasilo da pogrešno razumijevanje prava nije odgovor na ovakvu optužbu.

Raspravno je vijeće zaključilo da nije relevantan argument obrane da je suđenje u predmetu *Blaškić* već bilo završilo u trenutku kad je Jović objavio zaštićene materijale, budući da zaštitne mjere za svjedoke ne prestaju završetkom suđenja.

I konačno, Raspravno je vijeće zaključilo da se Josip Jović ne može pozivati na načelo slobode tiska kako bi opravdao svoje ponašanje. Sudsko ograničenje slobode tiska je dopustivo ako to dopuštaju pravne norme i ako je to nužno za ostvarenje interesa kao što je “zaštita ugleda ili prava drugih, radi sprečavanja otkrivanja obavijesti dobivenih u povjerenju, ili radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudstva”. S obzirom na članak 20(4) Statuta Međunarodnog suda, koji raspravnom vijeću daje ovlasti da naloži da određeni dokazi budu povjerljivi, Raspravno je vijeće objasnilo da su nalozi o kojima je riječ u ovom predmetu predstavljali valjana ograničenja prava Josipa Jovića da objavi informacije o postupku pred Međunarodnim sudom.

I kao zaključak, Raspravno je vijeće je utvrdilo izvan razumne sumnje da je Josip Jović počinio kazneno djelo nepoštivanja suda iz pravila 77(A)(ii) prekršivši i nalog od 16. ožujka 1998. u vezi sa zatvorenom sjednicom i nalog za trenutačni prestanak kršenja zaštitnih mjera od 1. prosinca 2000.

Raspravno je vijeće uzelo u obzir olakotnu okolnost, tj. javnu izjavu g. Mesića o tome da je dao pismenu izjavu i iskaz svjedoka u predmetu *Blaškić*. To se može interpretirati kao njegova implicitna izjava da zaštitne mjere više nisu potrebne. Unatoč tome, iskazano nepoštivanje od strane Josipa Jovića bilo je osobito flagrantno: Josip Jović je objavio izjavu i iskaz zaštićenog svjedoka a, nakon što mu je naloženo da prestane objelodanjivati povjerljive materijale, nepoštivanje suda dodatno je iskazivao tako što je u svakom od iduća 22 uzastopna izdanja lista objavio transkripte iskaza rečenog svjedoka na zatvorenoj sjednici, hvaleći se pritom da je riječ o "tajnim" transkriptima. On je prema nalogima Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić* iskazao krajnji prezir. Njegovi postupci nisu samo predstavljali nepoštivanje suda, već su i osujetili sposobnost Međunarodnog suda da zaštiti iskaz zaštićenog svjedoka, čime je podriveno povjerenje u sposobnost Međunarodnog suda da odredi učinkovite zaštitne mjere.

Dana 30. kolovoza 2006., Raspravno je vijeće izreklo presudu I proglasilo Josipa Jovića krivim za:

- nepoštivanje Međunarodnog suda (pravilo 77(A)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda)

Kazna: novčana kazna od 20.000 eura koju mora platiti tajniku Suda u roku od 30 dana od presude.

PRESUDA ŽALBENOG VIJEĆA

Dana 14. rujna 2006., Josip Jović podnio je najavu žalbe na presudu. Dana 18. rujna 2006., tužiteljstvo je podnijelo zahtjev da se odbaci najava žalbe i da se zatraži podnošenje nove najave, navodeći da najava žalbe ne ispunjava zahtjeve koji su navedeni u pravilu 108 Pravilnika o postupku i dokazima.

Dana 29. rujna 2006., Žalbeno je vijeće odlučilo da "eventualna novčana kazna, ne mora biti plaćena prije nego što Žalbeno vijeće donese odluku". Istog dana, Žalbeno je vijeće odlučilo u "Odluci o zahtjevu optužbe da se naloži odbacivanje najave žalbe" da Josip Jović mora ponovno podnijeti najavu žalbe u roku od 10 dana od te odluke, te podnijeti svoj žalbeni podnesak "u roku od tjedan dana nakon ponovnog podnošenja najave žalbe." Dana 9. listopada 2006., Josip Jović ponovno je podnio najavu žalbe.

Dana 15. ožujka 2007. Žalbeno vijeće je donijelo presudu i odbacilo svih sedam osnova žalbe Josipa Jovića, te mu naložilo da plati novčanu kaznu od 20.000 eura.